

Bolgarska je sprejela zavezniške pogoje

NOVA NALOGA ZA VOJNI DEPARTMENT.

DANES JE VSTOPILO 125,000 PROSTOVOLJCEV V DIJAŠKI VOJAŠKI ZBOR.

Izveščajo se za oficirje in druge važne poklice v armadi.

Washington, D. C. — Za vojni department se pojavi dne 1. oktobra nova naloga, ko se armada pomnoži za 125,000 vseučilišnikov. To se zgodi zanesljivo 1. oktobra, ko vseučilišniki nad osemnajst letom v štiri sto učiliščih vstopijo v vojaško službo. Pravzaprav bo ta del naloge odpadel na organizacijo za osebe, ki mora izdelati vse potrebne listine za vsakega vseučilišnika, prostovoljca v dijaškem armadnem zboru.

Težko bo dobiti tudi potrebno število oficirjev za vojaško izveščanje vseučilišnikov, ker so oficirji zelo potrebni v vojaških taboriščih. Potreba je nastala, da so pričeli vezbati takoj večje število vseučilišnikov. V to sivo potrebujejo na vsakem vseučilišču ali učiliščnem zavodu najmanj po enega personalnega adjutanta po pogodbi z vlado.

Sole za te vrste adjutantov so odprli v Pittsburghu, Barakasu, Fort Sheridanu in Presidiju v San Franciscu. Po dokončani soli-postanajo lajnanti in odidejo na učilišča, da organizirajo personalni sistem v vojnem departmentu uspejo, da prične s tem sistemom na učiliščih s prvim oktobrom.

Oficirji bodo morali rešiti še druge naloge, kajti opraviti bodo imeli z mladimi fanti, starimi osemnajst let in ne eden in dvajset let, ki tudi niso tako izveščani v raznih poklicih kot mladeniči nad eden in dvajsetim letom.

Zanesljivo bo v zboru dijaških prostovoljcev dosti spehlih talentov, ki se še niso pričeli razvijati ali so pa v prvem stadiju razvoja. Te talente bo treba odkriti in jim dati priliko, da se razvijejo v vojaških vedah. Mnogo težje je odkriti nerazvit talent, kot oceniti izurjenost, ki jo človek že ima. Ali odkriti bo treba talente, če hočemo, da se dosežejo veliki uspehi.

Vseučilišniki, ki vstopijo v armado 1. oktobra, bodo najboljšje služili vojnemu cilju Združenih držav, če se bodo učili vestno in poklicih, ki jih najbolj potrebujejo v armadi. Drugi se bodo morali učiti poklicev, ki so se jih pričeli učiti, da dobimo zdravnike in inženirje.

Drugi se bodo zopet vezbali v vojaških vajah in se učili vojaških ved, da se tako direktno ali indirektno izveščajo in izučijo za oficirje v armadi ali armadnem štabu. Ta skupina bo po preliminarnem izveščanju razdeljena po sposobnostih in v razne armadne oddelke. Kasneje bodo ti vseučilišniki poslani v druge šole, da spopolnijo svoje znanje.

Zadnja skupina bo sestavljena iz dijakov, ki niso sposobni za posebne ali tehnične poklice, ali ki nimajo sposobnosti, da vodijo. Tem dijakom bo tudi odkazana važna naloga in postavljeni bodo v službo, ko pride čas zanje.

Vsi dijaki bodo pod nadzorom oficirjev in profesorjev, da dobe pravi red za učenje predmetov, ki se jih uče. Najmlajši dijakov ne premeste takoj iz dijaškega armadnega zbora.

NEZGODA NA ŽELEZNIŠKEM KRIŽIŠČU.

Altoona, Pa. — Dva otroka sta mrtva in pet oseb je teško ranjenih, ko sta dve lahki lokomotivi udarili ob avtomobil na železniškem križišču pennsylvanske železnice.

KONCETRACIJA AMERIŠKIH ČET POVZROČILA BOLGARSKI POLOM.

NEMOČI JE NEMOGOČE POSILJATI SVOJE ČETE NA DRUGE FRONTE.

Ameriške in francoske čete stoje pred Krimhieldovo črto.

Washington, D. C. — Po izjavi generala Marcha, šefa ameriškega generalnega štaba, je koncentracija ameriških čet v Franciji povzročila, da je Bolgarija na robu propada in da posl za mir.

General March je razložil, kako je lahko Nemčija preje pošiljala čete na pomoč na razne fronte centralnih cesarstev, če je bila kje fronta v nevarnosti. "Ta dan je zdaj minil," je dodal šef ameriškega generalnega štaba, "kot posledica koncentracije vse ameriške armade na zapadni fronti. To je prisililo nemški generalni štab, da obdrži svojo vso silo nedotaknjeno v Franciji".

General March je rekel, če Bolgarija izstopi iz vojne in se ji dovoli poseben mir, bo Turčija osamljena in mogoče vstopi v vojno zopet Rumunska. In to je mogoče, da se zgodi.

V novi francuski in ameriški ofenzivi so ameriške sile zapadle od Verduna prekoračile Hindenburgovo črto in so pred Krimhieldovo črto. General March je mogel povedati, katere ameriške enote so se udeležile bojev v tej sekciji.

Oficijelna poročila izkazujejo, da so Američani do sobote ujeli v tej sekciji 8,000 mož, Francozi zapadno od njih pa 7,000 sovražnikov.

Šef ameriškega generalnega štaba je naznanil, da je sedaj praktično dospela vsa štiri in osemdeseta divizija (Kentucky, Indiana in južni Illinois) onkraj morja.

Podajajo pregled o položaju na vseh frontah je general March rekel: "Novice so bile v zadnjem tednu nepretrgoma dobre, v tem tednu so pa nepretrgoma boljše."

Podajajo pregled o položaju na vezniških in ameriškim silam južno od Arhangela britski general Poole, polkovnik Stewart je pe poveljnik ameriških čet.

Ameriški poslanik Francis je sedaj v Arhangelu in vojni department je sedaj v zvezi z odtonitimi oficirji in diplomatičnimi zastopniki.

Opisajoč balkansko fronto, je general March dejal, da je naval silen, ki ga je izvršila majhna sila. Naval je povzročil, da so bile majhne osvojenke železnice, ki vodijo skozi dolini Černe in Vardarja. Te železnice so tvorile glavno cesto, po kateri so dovažali potrebščine na bolgarsko fronto in je služila Bolgarom, da ubeže v slučaj poraza.

Prodiranje zaveznikov je povzročilo disorganiziranje bolgarskih čet, posebno tistih čet, ki so v pasti med Vardarjem in balkanskimi gorami. Kile po miru, ki je došel iz Bolgarije, je dokaz, da se glavne bolgarske sile nahajajo v kritičnem položaju.

SENAT USTAVIL AGITACIJO ZA VIŠJO PŠENIČNO CENO.

Washington, D. C. — Agitacija v kongresu za povišanje pšenične cene je sedaj ustavljena, kajti senat je sprejel poljedelsko predlogo, ki določa \$28,000,000 za izdatke poljedelskega departmanta.

Predsednik je svoječasnno vetiral to predlogo, ker je bila v nji določba, da stane bušel pšenice \$2.40. Zbornica je tudi že sprejela predlogo in ko jo podpiše predsednik Wilson, postane pravomočna.

ZVEZA Z BARKAMI MED ST. LOUISOM IN NEW ORLEANSOM UDEJSTVENA.

PRVE TRI BARKE SO ODPLULE V SOBOTO.

Odplule so za 150 tovornih železniških voz blaga.

St. Louis, Mo. — V soboto je odplul vlačilni parnik s tremi barkami iz jekla proti New Orleansu. Na jeklene barke so naložili toliko tovornega blaga, kot ga gre na 150 železniških voz. Vsake teden spravijo v promet še nekaj bark, dokler ne bo v službi vseh trideset bark. Tako poroča Theodore Brent, ki nadzoruje plovo po Mississippiju in je uslužben pri železniški upravi.

Odhod prvih bark se je zakasnil iz St. Louisa, ker ni bila dograjena prva enota tukajšnjih občinskih pomolov. Med St. Louisom in Orleansom grade povsod ob reki pomole, da bodo ladje lahko pritisnile k obrežju. Take pomole zgrade tudi v Cairu, Ill., Greenville, Miss. in v arkanskih mestih.

Mr. Brent je povedal razvažalcem v St. Louisu, da vlada pričakuje v začetku, da bo zgrubila denar, ker se mora posluževati stare opreme. Izjavil je, da bo vlada kmalu nabavila novo opremo, če bodo razvažalci skrbeli, da bodo barke naložene s tovorom.

Iz Washingtona so dole informacije, da so inženirji že izdelali načrte za novo opremo in so zdaj pripravljeni, da sprejmejo ponudbe.

Največje barke zdaj nosijo po 900 ton. Mr. Brent je razložil, da vlačilni parniki ravnotako lahko vlečejo barke, ki nosijo po 3,000 ton kot one, katerih možnost znaša le 500 ton.

Vlačilni parniki po novih načrtih se popolnoma ločijo od parnikov starega sistema. Te načrte so izdelali tujezemski inženirji po vlačilnih parnikih, ki vozijo po Nilu in Eufratu. Na novih parnikih bodo rabili olje kot kurivo, kar skrajša število kurjačev.

Kadar bodo poglobljeni kanali do solin v Louisiani, tedaj bo tudi tukaj dosti tovara za barke. Les bodo prevažali po reki.

Nekaj tednov kasneje odpro plovo med St. Louisom in Chicagom. Zdaj izdelujejo načrte, da bodo tovarno blago pošiljali direktno iz Chicaga v New Orleans. Barke bodo izmenjali na poti, da ne bo treba prekladati blaga.

Nekaj tednov kasneje odpro plovo med St. Louisom in Chicagom. Zdaj izdelujejo načrte, da bodo tovarno blago pošiljali direktno iz Chicaga v New Orleans. Barke bodo izmenjali na poti, da ne bo treba prekladati blaga.

POVIŠANJE MEZDE JEKLARSKIH DELAVCEV.

Chicago, Ill. — United States Steel korporacija, ki ima svoje tovarne v South Chicagu, Garyju, Jolietu, Hammondu in še drugje v okolišču Chicaga, v katerih deluje 40,000 delavcev, naznanja, da bodo delavci delali še nadalje dvanaest ur dnevno. Za delavce se šteje osem ur, za nadležne štiri ure bodo pa prejeli plačilo za nadčas. To pomeni, da če delavec dela dvanaest ur, prejme mezo za štiri dvanajst ur. V železniškem distriktu bo družba izdala \$900,000 več na mesec za mezo.

Neiznudenj delavci, ki so prejeli na pr. za dvanajsturno delo \$4.80, bodo odslej prejeli po \$5.60. Pred nekaj leti so ti delavci prejeli \$1.50 na dan.

PRVI DAN PRI PODPISOVANJU ČETRTEGA POSOJILA JE USPEH.

NEKATERA MESTA SO ŽE PODPISALA DOLOČENO VROTO.

Slovenec pridno sodeluje v kampanji.

Chicago, Ill. — Podpisovanje četrtega posojila svobode gre prav gladko izpod rok in lahko rečemo, da takega navdušenja še ni bilo pri podpisovanju posojila svobode kot je sedaj. Takoj prvi dan je bilo v Chicagu podpisane posojila za deset milijonov, za 25 milijonov dolarjev pa obljubljenega, tako da je bilo takoj prvi dan podpisanega posojila za 35 milijonov dolarjev. Tudi Slovenec v Chicagu se pričel podpisovati prvi dan posojila svobode in prostovoljci, ki opravljajo delo med Sloveni, so izjavili v nedeljo, da so Sloveni podpisali že nad 20 tisoč četrtega posojila svobode.

Iz drugih mest prihajajo ravnotako ugodna poročila o podpisovanju posojila. V nedeljo so obdržali v vseh mestih križcu Združenih držav shode v dvoranih in pod prostim nebom, na katerih so dobri govorniki razložili ameriškenmu ljudstvu pomen četrtega posojila svobode.

V New Yorku enijo, da je bilo prvi dan podpisanega četrtega posojila svobode za \$166,814,000.

V nekaterih manjših mestih so podpisali določeno vsoto v prvih par urah po oznanjenju s parnimi pisalkami in zvonovi, da je pričela kampanja za četrto posojilo svobode. Ponekod so priradili ob desetih dopoldne, ko je pričela kampanja, pohode po mestu, drugod so odprli kampanjo s shodi pod prostim nebom. Medtem, ko je pričela kampanja za četrto posojilo svobode, so dole z bojišč dobri vesti. Povsod, kjer so ameriške in zavezniške čete prešle v ofenzivo, se je moral sovražnik umakniti, za sabo puščajoč topove in vojni material, Bolgarija je pa prosila za mir.

CLEMENCEAU NI REKEL, DA VOJNA KONČA V LETU 1919.

Chicago, Ill. — Dnevnik "Chicago Tribune" je prejel dne 26. septembra brzjavko, ki je citirala Charlesa Russella, da je rekel, da mu je ministrski predsednik Clemenceau dejal, da bo vojna končala spomlad ali pa zgodaj v septembru. To vest so ponatiskali tudi drugi listi.

Mr. Russell je zdaj pisal dnevniku "Chicago Tribune". V pisni pravi, da ni napravil take opazke in tudi ministrski predsednik Clemenceau mu ni nikdar rekel kaj takega.

"Mr. Clemenceau ni nikdar pravi takih reči meni", piše Charles E. Russell, "toda vem, da je zelo očudljiv napram vsakemu parafu, ki pravi, da je prerokoval konec vojne".

MINIMALNA MEZDA.

Washington, D. C. — Kongresna zbornica je sprejela predlogo, ki določa za civilne, posebno poštne uslužbence, ki so dve leti v vladni službi, najmanj tri dolarje minimalne dnevne mezde. Po izjavi kongresnika Nolana iz Kalifornije je prizadetih najmanj 66,000 uslužbencev. Povišanje mezde bo pomnožilo letne troške na \$20,000,000. Predloga postane efektivna s pričetkom prihodnjega fiskalnega leta. Določeni so trije dolarji kot minimalna meza, če so pa delavci na uro, prejmejo po 37¹/₂ c. Mesečno nastavljeni delavci prejmejo \$90 mesečno, na leto pa \$1,080.

AMERICANI SO VZELI CATELET.

MESARSKO KLANJE V CAMBRAIU.

Ujetih je 5000 sovražnikov; plen na topovih je velik.

London, 30. sept. — Vojni stan javlja danes o novih zmagah ameriških in angleških čet na fronti pred Cambraiem in St. Quentinom. Angleške čete so med viharjem in nalivom dežja prodrle v mesto Cambrai od severne in južne strani, toda Nemci branijo vsako ulico in vasko hišo posebej, vased česar divja v mestu strahovita bitka, ki je podobna mesarskemu klanju. Angliji so tudi dosegli križišče ceste Arras-Cambrai in Bapaume-Cambrai, kjer so bili Nemci od leta 1914. Severno od St. Quintina so Angliji sami vjele večerj 4000 Nemcev in vplenili 40 topov. Sovražnik vpriparja tako obupne in besne protinapade, da so se morale britske čete na nekaterih krajih začasno umakniti.

Z ameriško armado na angleški fronti v Franciji, 30. sept. — Ameriške čete, ki sodelujejo s Angliji na 30 milj dolgi fronti med Cambraiem in St. Quentinom, so večerj okupirale kos osamlja ob kanalu DuFord, ki je poln podzemeljskih predorov. Američani so prekorčili omenjeni kanal in zavili se v rano postojanko Le Dassel, ki je vasa Hindenburgova črte med Cambraiem in St. Quentinom. Dalje so Američani vseli Nauroy, Bellicourt in Gourey.

V Le Cateletu so ameriške čete uletele na hud odpor sovražnika in mesto je padlo šele po strahovitem boju z Nemci. Vsi poznejši protinapadi so bili odbiti. Američani so vjele okrog tisoč mož in zajeli velik plen v topovih in raznem drugem materialu.

Omenjene ameriške čete, ki so se ovenčale s slavo, so iz držav New York, Tennessee in iz North ter South Caroline; pripadajo k 4. zboru ameriške armade, kateremu poveljuje general G. W. Read.

Pershing poroča o smagi.

Washington, 30. sept. — General Pershing je danes brzjavil, da so ameriške čete strle mogočne sovražne utrdbe ob kanalu Du Nord in kanalu Scheldt med St. Quentinom in Cambraiem. Nemci so napeli vse moči, da bi ohranili tamonjše postojanke in privlekli so na pozorišče več divizij iz drugih krajev zapadne fronte.

Včeraj je general Pershing poočal: "Naša ofenziva severozapadno od Verduna, ki je pričela 26. septembra, se nadaljuje uspešno. Danes po naše čete kljub vročemu infanterijskemu, artilerijskemu in strojnopuškinkemu ognju sovražnika dosegle Briulles in Exermont. Več kakor dvajset vasi in trgov ter ogromna količina materijala je padla v naše roke. Število vjetnikov stalno narasča. Ameriški aviatiki so gospodarji v zraku. Od 26. t. m. so vrgli na tla 12 nemških balonov in več kot 60 eroplanov, medtem ko mi pogrehamo komaj eno tretjino eroplanov tega števila. V družbi s francoskimi in angleškimi letalci opravljajo naši aviatiki izvrstno službo, čeprav je te dni zelo slabo vreme."

Kajzer tanje poraz zaporedoma na vsi črti.

London, 30. sept. — Francoske, angleške, ameriške in belgijske armade pade Nemce pred seboj na 250 milj dolgi črti od morja do reke Mase nad Verdunom. Zavezniški vodijo šestero ofenziv na (Dalje na 3. str., 1. kol.)

POT JE ODPRTA V AVSTRIJO IN TURCIJO.

ZA KAJZERJA IN NEMŠKE MILITARISTE JE TO HUD UUDAREC.

Na Bolgarskem je pričakovati spremembe; mogoče pade kralj.

Solun, 30. sept. — Tukaj se uradno razglaja, da so pooblaščenici Bolgarske podpisali premirje s zaveznički. Bolgaraka je sprejela vse pogoje, ki so jih zahtevali zaveznički. Glavni pogoji so: Bolgarska mora izprazniti vse okupirane osamlje, razoročiti svojo armado in ne evirati zaveznikov pri nadaljnjih vojnih operacijah na Balkanu proti turški in avstrijski armadi.

Premirje so podpisali general Lonkov, poveljnik druge bolgarske armade, M. Ljapčev, bolgarski finančni minister in M. Radov, bivši član bolgarskega ministarstva; za zavezničke je podpisal premirje general d'Esperey, vrhovni poveljnik zavezniških armad na Balkanu. Premirje je bilo podpisano v Solunu v glavnem stanu zavezniških armad.

Premirju bo takoj sledilo pogajanje za mir, kajti bolgarski pooblaščenici, ki so prišli v Solun zadnjo soboto, imajo tudi oblast sklepati mir s zaveznički.

Kapitulacija Bolgarije, ki je prva pokazala kajzerju hrbet, je odprla zavezniškemu pot v Turčijo in Avstrijo. Pade Bolgarska pomeni, da je Nemčija izgubila okrog 300,000 mož bolgarske armade in zaveznički bodo s lahkoto prepodili avstro-ogrsko četo, kar jih je ostalo, iz Srbije in pričeli bodo prodirati proti Carigradu, ako se Turčija ne poda prej.

Nemške in avstro-ogrsko čete v Makedoniji in Albaniji, katerih ni dosti, so zdaj v veliki nevarnosti. Ob času, ko je Bolgarska podpisala premirje, je nemški generalni štab ukazal izprazniti dober kos Rumunske s namenom, da grede nemške čete od tankaj v Makedonijo. Izpraznitev Rumunske pa pomeni, da se dvignejo Rumuni in obmore vojno proti centralnim državam.

Tako je končala vojna za nesrečni bolgarski narod, katerega je pahnili kajzerju pod noge falotški kralj Ferdinand. Pričakovati je, da zdaj nastanejo velike spremembe tudi na Bolgarskem in morda pade dinastija.

Začetek katastrofe je bil 14. septembra, ko so srbske, francoske in britiske čete pričele ofenzivo v središču macedonske fronte in pozneje so se pritisnili Grki in Italijani. V šestnajstih dneh je bila bolgarska fronta prebita in zaveznički so prodrli čez 60 milj v Storo Srbijo in prekorčili bolgarsko mejo. K padcu je tudi pripomogel dotrajni nemir v Bolgariji; od časa do časa je bilo porušeno o revolucionarnih izbruhih in mirovni demonstracijah v Sofiji. Včeraj so poročali, da je bila socialistična stranka na Bolgarskem glavni faktor za dosedanje premirje. Orednji odbor stranke je vodil demonstracije in pritisk na vlado toliko časa, da se je vlada udala.

Polom Bolgarske bo nedvomno ojačal protinemški element na Rumunskem in Jugoslovane v Avstriji, da se bodo s toliko večjo verno borili proti tiranom na Dunaju in v Berlinu.

Polom Bolgarske je začetek konca.

Washington, 30. sept. — V tukajšnjih oficijelnih krogih vlada veliko veselje vlad uradne vesti, da je Bolgarska zapustila centralne države. Splošno mnenje v Washingtonu je zdaj, da mora bolgarsko premirje katastrofalno (Dalje na 3. strani, 2. stolpec)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vršajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Sept. 30-18) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

PREDSEDNIK JE SPREGOVORIL.

Nekateri ljudje, ki imajo ušesa, da slišijo, pa ne slišijo, imajo oči, da vidijo, pa ne vidijo, še vedno vprašujejo, zakaj je Amerika v vojni in kakšni so njeni vojni cilji. Nekaj takih ljudi imamo v Ameriki, pa tudi nemški kajzer, habsburški Korl, njuni svetovalci in nemški in avstrijski militaristi spadajo med te slepce in glušce, ki nočejo videti in slišati, dasi imajo vid in sluh.

Predsednik Wilson je v svojih prejšnjih poslanicah že tolikrat povedal in raztolmačil vojne cilje Združenih držav, da so jih razumeli vsi, ki imajo zdrave človeške možgane in ne sede na ušesih. Predsednik je zopet govoril na predvečer kampanje za četrto posojilo svobode v New York. Njegov govor je bil jasen, kot so bile jasne vse njegove prejšnje poslanice, poleg je pa tako detajliran, da se ne more nihče izgovarjati, da ga ne razume.

Njegov govor morajo razumeti ameriški pacifisti, ki so za mir za vsako ceno in zahtevajo odpoklic ameriške armade iz Francije, ker si v njih naivnosti in fanatični zagrizenosti domišljajo, da služijo demokraciji, človeške-mu napredku in civilizaciji, če prihajajo na dan s takimi prismojenimi zahtevami, ki jih k večjemu odobravajo le še ljudje v norišnici, od katerih se ne more pričakovati, da razumejo, kaj pomenita besedi demokracija in avtokracija. Predsednika morajo razumeti tudi ljudstva v centralnih državah, ki trpe pod železno peto svojih avtokratov in militaristov, da zmaga Združenih držav in zavez-nikov pomeni zanje osvoboditev izpod jarma svojih domačih tlačiteljev. Predsednika Wilsona so morali razumi-ti tudi ljudje, ki so zaljubljeni v veličanstva in si domišljajo, da so Združene države stopile radi tega v vojno, da bodo nekateri obskurni evropski političarji s srednje-veškimi cofom lahko ustvarjali nove monarhije, ki jih ne marajo ljudstva, katerih se tičejo.

Ce so predsednika razumela ljudstva v centralnih državah, tedaj bo vojna skrajšana in pride mir, kot ga je predsednik razložil v svoji newyorški adresi na predvečer kampanje za četrto posojilo.

Iz predsednikovega govora zveni jasno, določno in razumljivo, da se Združene države ne bojujejo za pod-jarmljenje in uničenje narodov, bodi že velikih ali malih. Predsednikov govor pove, da se Združene države ne bo-jujejo za ustanovitev novih monarhij proti ljudski volji. Vojni cilji Združenih držav so jasni, plemeniti in nese-bični. Združene države se bojujejo za pravičen mir, tra-jen mir. Da se doseže tak mir, se mora po predsednikovih besedah ustanoviti liga narodov, ki ima biti orodje za vzdrževanje pravičnega mira. Noben močan narod ne sme zaslužiti šibkejšega naroda, ne sme mu ukazovati, kaj sme storiti ali opustiti glede njegovih notranjih razmer, ki se tičejo samo njega samega.

Tak je odgovor predsednika na nemške in habsburške zvijačne mirovne ponudbe. In predsednik je govoril ame-riškemu ljudstvu iz duše, povedal je, kar ameriško ljudstvo nosi v svojem sreću. Stopil je na govorniški oder, ko so prišla zelo ugodna poročila za svetovno demokracijo iz Evrope. Ameriški fantje in moške so vrgli na Francoskem sovražnika zopet nazaj, v Bolgariji žari revolucija v prvih plamenih in bolgarska vlada prosjači za mir, v Carigradu se kujajo in bi najraje pustili kajzerja in nemške in av-strijske militariste na cedilu, da sami pihajo vročo kašo, ki so si jo skuhal. Tak je bil položaj v Evropi, ko je pred-sednik Wilson govoril o vojnih ciljih Združenih držav in zakaj se ameriško ljudstvo bojuje.

V zgodovini ne najdemo take primere. Zaman lista-mo po nji in iščemo prostor, na katerem najdemo zapisano, da je šlo katerikoli ljudstvo v vojno, da osvobodí druge narode hlapčestva in jim pribori pravico do samodoloča-vanja o svoji usodi. Zastonj čitamo zgodovino, da naj-

demo, da je katerikoli ljudstvo bilo pripravljeno žrtvovati svoje najboljše ljudi, svoj imetek, da pribori drugim na-rodod to, kar ima samo: pravico do samodoločevanja o svoji usodi.

Iz predsednikovega govora je razumeti, da se Zdru-žene države ne bojujejo le radi tega, da se sovražnik umakne iz Francije, Belgije, Rusije in Srbije, ali da se le ustavi brutalno napadanje trgovskih ladij s potaplja-čami in odpravi metanje bomb iz zračnih višah na otroke in žene. Ne, Združene države ne žele mirovnih določb in obrokov, ampak zahtevajo nepristransko pravico za vse narode in garancijo, da se vojne strahote, kakeršne smo doživeli v tej vojni, več ne ponove.

In če je nemško ljudstvo razumelo predsednika, mora priti do prepričanja, da ne bo doseglo ničesar, če se bo ravnalo po nasvetih svojih mogotcev in vladarjev in da vojna ne more preje končati, dokler ne bodo premagane armade centralnih avtokratov in bo militarizem za vselej ubit.

DOPISI.

Pueblo, Colo. — Na zadnji ve-selici društva Orel, št. 21, SNPJ, ki se je vršila, smo razdelili med tukajšnje rojake knjižico "Krf-ska deklaracija in demokracija." Razdelili smo jo z namenom, da se tukajšnje ljudstvo podrobnej-se spozna z deklaracijo, ki je dvig-nila med našim ljudstvom že to-liko prahu.

Slovensko delavstvo v Pueblo je z malimi izjemami vse za pravo demokracijo in za federativ-no republiko jugoslovanskih na-rodov. Tisti, ki so nam nasprotni, so še tiste vrste ljudje, ki se še sedaj niso naučili misliti sami za-se, ki so v sreću še vedno e. kr. av-trijakantje, ki so vsako uro pri vsakih litanijah pripravljene po-moliti tudi za "pobožno hišo Habsburško". To so ljudje, ki jim je stoletno kleeplastvo pred avstrijskimi dvorjani prešlo v meso in kri, ki so se klanjali pred cesarskimi slikami, kakor pred svetniki v cerkvenih altarijih. To so ljudje, katere je vzgojil av-strijski klerikalni šolski sistem.

V Pueblo so preteklo poletje "strašili" (kakor se je izrazil brat Chas. Pogorelec v funston-akem vojaškem taborišču,) kraljevaški agentje, ki so organizi-rali skupino ljudi v podružnico S. N. Z. Ljudje so zmetali skupaj par stotakov in to je, kar je bil uspeh njihove kampanje. Moral-na uspeha s tem niso dosegli, kajti njihovi člani se sploh ne za-vedajo, zakaj so v organizaciji. Take organizacije so pa mrtva telesa, ki nimajo vpliva v javno-sti in nikakega moralnega pritiska. V zapadnih podružnicah SNZ. so ljudje, ki še vedno obojujejo veličanstva in jim nikakor ne gre v glavo, kako bi mogla dežela, kjer so bili rojeni, biti vladana brez dinastije.

Ko je ameriška vlada priznala češko-slovaški narodni svet in češko slovaško armado, tedaj so poskušali tudi člani londonskega odbora, ki se nahajajo v Ameri-ki, izposlovati tako priznanje za londonski odbor na programu krf-ske deklaracije. Tedaj pa je prišla zanje katastrofalna izjava ameriške vlade, da jih ne more priznati na taki podlagi, že zato ne, ker je omenjena deklaracija podpisana tudi od srbskega mi-strskega predsednika in se vsled tega ne more priznati londonskega odbora za vlado nad Srbijo, kar bi logično obveljalo, če bi a-meriška vlada priznala jugoslo-vanski odbor v Londonu za vlado "kraljevine Hrvatov, Srbov in Slovencev". Njihovo brezuspeš-no prizadevanje za priznanje do-kazuje, da so večsah lahko tudi advokate nerodni. In v tem slu-čaju so bili nerodni, kajti vpra-šati za priznanje na podlagi krf-ske deklaracije državo, ki je že tolikokrat javno izrekla, da se bori za samodoločevanje narod-ov, je smešno nerodno. Njihov korak, ki so ga naredili do wa-shingtonske vlade za priznanje, je bila igra, kjer so stavili tako-rekoč vse na eno karto. Igra so izgubili in danes so poparjeni in ne vedo, kaj bi. Vsevpred obsoja-jo londonski odbor, ki je zakrivil svoje namene pred ljudsko maso. To je, kar se tiče slovenskega časopisa, ki je preje zagovarjal londonski odbor. Hrvatsko kral-jevaško časopisje pa je samo prenehalo slaviti Petra in bodočo kraljevino Jugoslovanih in ob- enem molči tudi o krf-ski deklaraciji. Toda po skriti taktiki še ve-dno agitirajo zanj, ker pričaku-jejo le od kraljevaške Jugoslavi-

je materialnih koristi, ki so jim obljubljene. Zato je naša dolž-nost toliko večja, da jim prekri-žamo njihove namene s tem, da organiziramo v naš krog vse, kar demokracijo misli, vse, kar je pripravljeno boriti se za demo-kracijo.

Slovensko ljudstvo tukaj in v domovini se bori za demokracijo, za osvoboditve izpod monarhisti-čnega jarma. Tisti, ki mislijo in trdijo, da se narod v stari domo-vini bori za takó jugoslovansko državo, kakoršno so narisali na Krfu, se proklete moti. Sloven-ci v domovini so dali že večkrat razumeti, da se oni bore za Jug-slavijo, kjer bo narod sam odlo-čeval o formi svoje države. In pri tem so dali namigniti reakci-onarjem, da se naj nikar ne to-lajijo, da bodo Slovencev njihovo orodje za uspostavitve kake drža-ve, ki bo zgrajena v interesu ko-rumpirane klike in ambicionisti-čne dinastije. Sedaj so slovenske napredne struje na Slovenskem ustanovile Jugoslovansko demo-kratsko stranko, ki ne bo ni-kdar igrala v roke londonskim in krf-skim deklarantom. Ona za-hteva združenje jugoslovanskih narodov v interesu narodov sa-mih, ne pa v interesu kakega kra-lja, ali ljudi, ki bi imeli v taki kraljevini glavno vlogo.

Jugoslovansko ljudstvo se hoče oprostiti verig, v katere ga vkle-pajo predstavniki avstro-ogrsko-avtokracije že stoletja. In če se-daj prihajajo osvoboditelji (!) in nam ponujajo državo, kjer bo kralj glavni in absoluten bos, te-daj moramo take "rešitelje" za-vrniti s tem, da jim povemo, kaj je samodoločevanje in kaj je de-mokracija. To najlože storimo če smo organizirani, če smo združeni v eno veliko silo, ki lahko go-vori za vse. V Pueblo potrebuje-mo take trdnjave jugoslovanske demokracije. Chas. Pogorelec vprašuje, zakaj je nimamo, kajti on si ne ve dati odgovora. Zakaj je nimamo? Narod, pravimo, je na naši strani. Toraj zakaj se ta narod ne organizira? Vsaka na-selbina ima posebne razmere ta-ko jiti ima tudi slovenska nasel-bina v Pueblo. Toda simpatije tu-kajšnjih Slovencev so za SRZ., kateremu smo po možnosti že tu-di pomagali. Morda se bo v do-glednem času organizirala tu or-ganizacija, ki bo največja trdnja-va Slovenskega republikanskega združenja na zapadu. Treba nam bo organizatorjev in agitatorjev, treba bo ljudi, ki bodo pripra-vljeni žrtvovati čas in sredstva, pa bomo mi imeli tako organizacijo.

Dokler je bival tu še Chas. Po-gorelec, ki je sedaj v armadi, smo se večkrat pogovarjali o potrebi vreči prestole avtokrata kajzer-ja v Berlinu, Frane Jožefa na Du-naju in drugih kronanih, mogot-cev. Sedaj se mu bo morda kna-lu ponudila prilika, da z oro-žjem v roki pomaga do Kariove-ga in Viljemovega padea. In te-daj bodo slovenski ameriški du-hovniki zopet lahko brali naše zadušnice, kakor so jih ob smrti Frane Jožefa, katerega so slavi-li prav po avstrijskem vzoru.

Avtokracija mora biti poraže-na; avstro-ogrsko monarhija ma-ra postati last narodov, ki žive v nji; princip samodoločevanja ma-ra obveljati. Naša, dolžnost je, da pomagamo za doseženje teh ciljev. Organizirajmo se s Slov-rep. združenju. Podpirajmo ame-riško vlado v boju za njen vojni in mirovni program. Kupujmo bonde četrtega vojnega posojila.

Jos. Hočvar.

taj. dr. Orel, št. 2.

Kupite bonde svobode.

Kampanja za četrto vojno posojilo med čikaškimi Slovenci.

Chicago, Ill. — Čikaški Slovenci so v kampanji za četrto vojno po-sojilo organizirali odbor, v kate-rem so zastopana vsa slovenska društva in listi, ki izhajajo v Chi-cagi. Vsed raztresenosti našega življa v Chicagi je bilo to potreb-no. Zastopniki slovenskih orga-nizacij in listov v Chicagi so ob-državali sejo dne 21. sept., kjer so izvolili tudi agitacijski odbor za Chicago in okolico. Načelnikom slovenskega oddelka za kampanjo četrtega vojnega posojila v sed-mem federalnem distriktu, ki ob-ohaja, Wisconsin in Iowa, je bil sega države Illinois, Indiana, Mi-izvoljen Frank Kerže. Načelnikom za okraj Cook in mesto Chicago pa je bil izvoljen Ivan Zupan. Na-tančneje poročilo o gori omenjeni seji je bilo priobčeno v 225. šte-vilki Prosvete. Sklep te seje pa je tudi bil, da se skliče shod vseh čikaških Slovencev v nedeljo 29. sept. v Hoerberjevo dvorano. Pri-četek shoda je bil naznanjen ob 2. popoldne, kar pomeni v jeziku čikaških Slovencev ob 4. popoldne. Ob 3:30 je bilo v dvorani že kakih sto ljudi in njihovo število se je zvišalo prihodnje pol ure še za ka-kih šestdeset ljudi. Zborovanje je odprl Frank Kerže in omenil, da ga veseli, da so prišli na shod lju-dje, ki so pripravljene žrtvovati par ur časa za udeležbo shoda, s katerim bomo ameriški javnosti lahko pokazali, da je tudi naš na-rod v tem velemestu pripravljen pomagati vladi do zadnjega z vse-mi sredstvi za zmago nad avtokra-cijo. Dejal je, da nismo vlekli na shod utkoar; povabili smo vse in tisti, ki so se ga udeležili, so poka-zali, da razumejo važnost kampa-nje za četrto vojno posojilo.

Prvi govornik je nastopil Mr. Lyon, ki je v daljšem govoru po-jasnjeval namene in cilje Amerike v tej vojni in dolžnost ljudstva, da jo podpira.

Drugi je nastopil Mr. Barrett, ki se je zelo pohvalno izražal o čikaških Slovencih, ki so percentu-olno kupili več bondev tretjega po-sojila, kakor kaka druga narod-nost. Primerjal je skupnost bor-be našega naroda in ljudstva Zdr-žav, kajti oboji se bore za ene in iste principe. Cilj borbe sloven-skega in ostalih jugoslovanskih narodov je jugoslovanska federa-tivna republika in za dosego cilja moramo premagati avtokracijo. Ko je govornik omenjal jugoslo-vansko federativno republiko in izrekal svoje simpatije temu giba-nju, je žel od navzočega občinstva buren aplavz. Oba prej omenje-na govornika sta govorila v an-gleškem jeziku. Občinstvo ju je z zanimanjem poslušalo in jima pri-trjevalo z aplavzi.

Za njima je nastopil brat Jože Za-vertnik, gl. urednik Prosvete, ki je slikal sedanjí boj med našo re-publiko in črnožolno monarhijo ter vzroke, ki so nas dovedli v to svetovno borbo. Posegel je nazaj v zgodovino in dokazal, da sta Avstro-Ogrska in naša republika že imeli spore vsled avtokracije Avstro-Ogrske, ki je poskušala za-treti vsako gibanje v mejah svoje države, ki je stremilo po demokra-tičnih pridobitvah. Zasladovala je revolucionarne voditelje in ako je kateri pobegnil in našel zavet-je drugje, tedaj je avstrijska vla-da zahtevala, da se takega "zlo-činec" vrne avstrijskim oblastim. In ravno vsled take avstrijske za-htege je nastal spor med Avstri-jo in Zdr. državami leta 1850—53, ko je avstrijska vlada zahtevala od poveljnika ameriške ladje, na katero je pobegnil ogrski revolu-cionar Martin Koszta, njegovo iz-ročitev. V pristanišču Smirna, kjer je bila zasedrana ameriška la-dja, je bila tudi avstrijska bojna ladja, ki je imela nalog vjeti ogr-skega revolucionarja in ga izro-čiti avstrijskim rabeljem. Ko se je omenjeni ogrski revolucionar slučajno nahajal na obrežju, so ga vjeli avstrijski mornarji in ga od-vedli na svojo ladjo. Za slučaj je izvedel poveljnik ameriške ladje, ki je izročil poveljniku avstrijske bojne ladje ultimatum, da mu mora izročiti Koszko ali pa bo potop-il njegovo ladjo. Energičen na-stop ameriškega poveljnika je v toliko vplival na kapitana avstrij-ske bojne ladje, da je izročil naj-prvo francoskemu poslaniku na avstrijski ladji vjetega revolucionar-ja, in kasneje Američanom, ki je poskušal uspeti z revolucijo na Ogrskem in jo proglasiti za repu-bliko. Spor s tem še ni bil kon-čan in sploh nikdar ni prenehal.

kajti vedno so se križali demokra-tični principi Amerike z zastara-nimi nazori avstro-ogrsko monar-hije.

Sedaj smo s to monarhijo v de-janskem boju in treba je, da ji za-damo smrten udarec. Le z njenim pognim in z zmago demokracije bodo ustvarjeni pogoji za svobod-no razvijanje jugoslovanskih in drugih narodov. Dolžnost vsake-ga posameznika je, da pomaga de-mokraciji v tej borbi. Eni gredo na fronto, drugi ostanejo tukaj, da z delom v tovarnah, rudnikih in drugih obratih pomagajo voditi to vojno. Dolžnost slednjih je, da kupujejo obveznice svobode, v ko-likor jim dopuščajo sredstva. Vla-da ne zahteva od tistih, ki nima-jo sredstev, da naj kupujejo bon-de vojnega posojila. Toda od vsa-kega, ki mu razmere kollektaj do-puščajo, se pričakuje, da se odzove v tej uri potrebe.

Zadnji govornik je bil Ivan Zu-pan, urednik "Glasila K. S. K. J.", ki je izražal svoje zadovoljstvo, da so čikaški Slovenci pri tej pri-klji nastopili za skupno stvar. De-jal je, da je slabe udeležbe krivo najbrže to, da nismo mogli vsled kratke dobe razviti večje agitaci-je. Predčital je slovenski prevod predsednikovega pisma, ki bo pri-občeno v angleškem izvirniku tudi v slovenskih listih. Dejal je, da želi, da bi še nadalje nastopali skup-no pri stvareh, kadar se gre za po-moć Ameriki v tej vojni in za svobodoljubne principe svetovne de-mokracije.

Brat Jože Zavertnik, ml., je po-jasnil še nekaj stvari glede naku-pa bondev, nakar je predsednik zborovanja, F. Kerže, zaključil shod.

Poročevalec.

BOLGARSKA JE SPREJELA ZAVEZNIŠKE POGOJE.

(Nadaljevanje s prejšnjim številom)

učinkovati na Nemčijo in Avstri-jo. Polom Turčije je še vprašanje par dni.

Zavezniki imajo zdaj odprto pot na Turško in pot čez Srbijo do Avstrije ni posebno dolga. Nemčija ne more poslati svojih čet iz Francije na Balkan, kajti pod pri-tiskom splošne ofenzive zavezni-kov bi potrebovala še več divizij kot jih pa ima na Balkanu in po-vsod drugod.

Razume se, da se Nemčija ne poda še tako hitro, ampak zmaga zaveznikov je zdaj gotova stvar. Edina vest, da hoče Bolgarska prositi za premirje, je spravila Berlin v paniko, kaj bo pa šele zdaj, ko izvedno v kajzerlandu, da je iz ponudbe prišlo resnično premirje.

Bolgarski poslanik Stefan Pa-naretov je danes obiskal državne-ga tajnika Lansinga, od katerega je prejel zadnje uradne vesti o podpisnem premirju. Poslanik ni bil prav nič presenečen; rekel je, da je pričakoval nekaj takega.

OGROMEN STOLP ZA ODDAJA-NJE IN SPREJEMANJE BREŽIČNIH BRZO-JAVK.

Tours, Centralna Francija. — Ameriška armada se bo kmalu po-služevala ogromnega stolpa, c-prenajenega z brezžičnim brzo-javnim aparatom, ki ga v kratkem dograide. Stolp bo 810 čevljev vi-sok.

Ob fronti so male brezžične po-staje, da love sovražne brzojavke in pronajdejo, kje se nahajajo sovražne postaje. Lovenje sovra-žnih brzojavk je vojna potreba.

Ameriška armada nadzoruje štiri kabla prek Angleškega kana-la, ki vežejo francosko telefonsko in brzojavno omrežje z angleškim. Razširjanje kablov prek oceana tvori le še vprašanje časa, in kma-lu bo dograjena zveza med Wa-shingtonom in glavnimi stanovi a-meriške armade.

Opazovanje vremena je tudi važno za ameriško armado in voja-ske operacije. Plinski napad lahko spodleti, ako niso meročajni fak-torji informirani o vremenu.

Golobje, ki prenašajo poročila, opravljajo zelo važno delo. Golo-barji, kakor imenujemo vojake, ki opravljajo golobe, so opremljeni z vsem potrebnim, da tem kori-stnim pticam za armado ničesar ne manjka.

Za prenašanje depeš služijo tu-di motroclikisti.

Za vzdrževanje dobrih zvez v armadi je vpodanih do 35,000 ofi-cirjev in moš.

Podpišite posojilo svobode.

Podporna Jedinica

Inkorp. 17. junija 1907
= 424 Villads.

LAVNI STAN; 1937-39 NO. LAWNDALE AVE. CHICAGO, ILLINOIS

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogrić, box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratković, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Josef Kuehl, 9533 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderber, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terborow, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Zapisnikar: John Melek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADEORNI OMKER.
Jesse Ambrosia, box 351, Cazenoville, Pa.
Paul Berger, 741—1st St., La Salle, Ill.
F. S. Tancher, 674 Abney Ave., Rockspring, W. Va.

POBOTHNI OMSEK:
Anton Krast, Box 160, Osnenburg, Pa.
Jozo Radisek, box 432, Smithton, Pa.
Radolf Pisterick, box 456, Bridgeville, Pa.
Jakob Mikhavick, L. Box 8, Willock, Pa.
M. Petrovich, 14815 Hale Ave., Collinwood, O.

JOSE HAVERTALK. VERODNIK PROSVETNI. VEROVNI KRAVNIK.

F. J. Kern, M. D. 6308 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio,
VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora
S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:
JOHN VERDERBAR, 2657—59 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.

PRITOŠBE GLEDU GENERALNEGA POSLOVANJA ne pošiljate na naslov
JOHN AMBROSIO, box 561, Canasburg, Pa.
Pritožbe preprijete vsobini, ki sta jih našli prvi in drugi inštanca, ne
šiljate na naslov:

ANTON HRABT, box 140, Canonsburg, Pa.
VSI DOPILI, rasprava, Sluzi, nazvanje 144. sa "Pretreke" sa poljaj
naslov:
UPROSTOTNO "UPROSTOTNO" ROSE - sa sa Kan-Sale The Chinese

UREDNIŠTVO "PROSVETA", 8087-57 St. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
VNE UPRAVNIŠKE STVARI, narodna, oglas, se pošilja ne-nadov:
UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 8087-57 St. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
V korespondenci s tajništvom S. N. P. J., uredništvu in upravljalstvu

Prosavete'' ne rabite imen gradnikov, marveč capilite naslov, ki je tu naveden
o šolite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Dr. Koler

**omožite svoje znanje
v naravoslovju.**

narava nam daje mnogo rastlin, a
terimi je mogoče zdraviti razne bo-
lani. Jaz imam v zalogi ter razpošil-
nam raznovrstne suhe rastline, cvetja,
mede in korenine, take, ki izvirajo iz

...v korenine, tiste, ki tvorijo iz
delov svetla. Pisate po moji brez-
plačni cenik. Knjiga "Mali domači
"ravniki", ki stane samo 25 centov,
vsebuje veliko število rastlin in

...na opisuje velikolepno rastlina in
je nasvet, za katere bolniki in kako
naj rabiyo. Na odlašajte, naročite
kaj to poučljive knjige.

MATH. PIDIER,
P. O. Box 772, City Hall Sta.,
New York, N. Y.

DELAVCEM PRI KOKSO-

akem mestu je ktero slo-
ajo svoje redne seje, kjer
v njih korist in za korist

o koristnih zadevah slo-
bihi itak zelo zlorabljeni v
dne kamarike in njenih za-

ne vsem poznaš.

Pa polni na delom. — Prilike vesna.
Ne pozabite imena in števil!
Zdravim samo močno srce.

Prof. Dr. Mullin

**ZDRAVNIK — SPECIALIST
KA SLOVENOM**

411—4th Avenue
(NA SPROTÍ POŠTE)
Pittsburgh, Pa.

v kateri povdarja, da pre-
spake kot vojniki v vojnih

...malo kot vojak v boju.
i koksovih pecih, stori svo-
z koks **Jeklarne in vlivar-**
moga se ne more izdelovati

nikoli bi morali vedeti to in
štvenih sejah povedati svo-
osvoboditev svojcev v Ev-
rope. Osvoboditev, tako, ko

...bodo pomagali Združenih
ratom in sestram v domovi-
...red katoliških redov in v

pri kokosovih pečen in v
uradniki in članstvo lahko
jše zmage v ti vojni.

praksi. Zdravi napadajo se kot v običajni praksi, plaša, bolečina, običajni, organski, nervoznost, krivne boleznimi, kakor tudi druge boleznimi možganih. Odrasli vseh bolnikov bolni so zaradi vseh bolnikov.

NY POTREBUJE
 a dela pri koksovih pešeh.
 raju New River, kjer se koplje
 se smatra za nujno potrebnega

do 6 ževljav. Dobre živiljske
dobre šole in cerkve. Mi imamo
vse vozove na razpolago in vsi
se premogajo ki delajo druga
na. vsak na s konanjem premo

McDONALD, W. VA.,
Employment Uradu.

SEEK ALL ERVINO LINO SANCHEZ JR.

1990

Iz življenja Tomaža Križaja

Povest. Spisal Josip Hrastar.

(Nadaljevanje.)

Okoli luči na mizi so plesale večje, izprva v širokih, a čezdalje v ozkih kolobarjih, dokler jih ni pogoltnila svetloba in vročina. V gošči okoli poslopja je zašumelo, od začetka prav blizu, a takoj se je razvalovilo in se širilo dalje in dalje ter zamrlo s poslednjim vzdihom nekje v gorski rebri. Čez vrh pa je priplul masec ter posrebril strehe in vrbovo listje radodarno in brezplačno. V minulo se je začelo zibati, zapljuskala je voda čez koleasa, zaropotali so kameni, zaslišali so se glasovi.

"Nedelje je konec," je dejal Majde, "naše delo se pričinja." Krepko je stisnil desnico Strelu in Križaju ter izginil v hiši.

Marica je pospravljala z mize. Noseča v rokavi prti in prazno posodo se je hipoma ustavila sredi dvorišča ter se ozrla nehoti proti oni strani, kamor sta izginila ona dva. Toda kakor bi se bila nečesa domislila, je stresla komaj vidno z glavo ter odhitela v vežo.

Strel in Križaj sta ubrala zdaj drugo pot kot popoldne. Da bi prej prišla iz gošče, sta zavila navzgor proti veliki cesti, kamor sta dospela že čez četrte ure. Oddalec sta že čula glasno govorico. Polajevih gostov, ki so se vračali proti domu.

"Ali ti je žal, da nisva bila danes z onimile?" je vprašal Strel.

"Z današnjim popoldnevom sem popolnoma zadovoljen," je odgovoril Križaj. "Kdo bi si mislil, da ima ta mož vse tako lepo in praktično urejeno! To je pač vzorno gospodarstvo, ki ga jaz na svoje oči še nisem videl nikjer. Škoda, da je tako na samotni! Koliko bi se kmetje lahko naučili, ako bi ga imeli pred očmi!"

"Ne boj se," je odgovoril Strel. "Tudi v tem oziru bo deloval Majde, o tem sem prepričan. Za sedaj hoče samo svoje stališče popolnoma utrditi in ko bo vse tako urejeno, kakor sam želi, tedaj nastopi. On je moč dejanja, dasi mehak kakor vosek in idealen kakor petnajstleten mladenič, pri vseh svojih izkušnjah. Takšnih mož nam je treba!"

"Res je," je pristavil Križaj. "Sicer se mi pa danes neka reč zdi nekoliko čudna," je omenil Strel. "Glej, meni ni tako hitro zaupal avstrijska življenja. Mnogokrat sva bila skupaj, marsikaj sva preštetala in ukrenila, preden mi je nekega dne govoril tako, kakor je govoril tebi danes prvi dan, ko te je videl. Gotovo si napravil nanj posebno dober vtisk."

"Morda pa je bilo zaradi tebe," je pripomnil Križaj. "Pozna te natančno, in ko je videl, da sem tvoj prijatelj, se mu je zbudilo zaradi tega nehoti tudi zaupanje do mene."

"Umolknila sta ter hodila dalje. Ko sta prišla na ovinek, so se zasvetile skozi kostanje luči Polajevе gostilne.

Križaju se je nehoti ustavila noga, in ozrl se je tja gori. Zazibala se je na durih senea, zazdelo se mu je, da je Milena. A hkratu z njo mu je stopila v spomin tudi Marica.

Strel je glavo, pogledal še enkrat pod kostanje ter odhitel za tovarišem.

V.

Milena ni mogla spati vso noč. Ko je proti jutru nekoliko zadremala, se ji je zazdelo, da se je doteknila mehka roka njenega potnega čela. In ta roka je zdrnila s čela na lase ter jih gladila nekoliko časa rahlo in nežno. Oddod je polzela na levo, in dvoje dolgih tankih prstov je nalahko stisnilo od obeh strani njene ustnice, da so se morale zaokrožiti in napeti. A sedaj je začutila na svojem obrazu gorko sapo, videla je, kako se ji je približala lepa, kodrasta glava ter se sklonila k njej. Zadehteli so lasje, razpustili so se ter padli v pramenih po beli blazini, a na nje ustnih je tiel hip zatrepetal vroč poljub, da se je razlila neopisna slast po njenih udih.

Ni se mogla geniti, ni se mogla braniti. Toda čemu bi se branila, saj je bila to njena prijateljica Marica, ki je bila stopila nevidno v sobo, to so bili njeni dehteči lasje, ki bi ga pokrivali blazino, to so bila njena ustna, ki so jo poljubila.

"Oj, Marica, kako tiho si prišla, skoro sem se te ustrašila. Ali od kdaj znaš tako gorko poljubovati, da še zdaj drhtim blaženosti?"

Tu se je ustrašila, njene roke so se hotele dvigniti, vse se je hkratu uprlo v njej, a bila je kakor priklenjena. Na čelo so se ji pojavile mrzle potne kaplje. To ni bila več Marica, ki je bila sklonjena nad njo, to so bili njeni lasje in to ni bil poljub. Nadnjo je bilo kakor živo ogelje, dvoje drugih oči, oči, ki jih je priče videla večernj zjutraj.

Začutila je, kako ji sili kri v lica od strahu in jeze, zakaj napadena je bila neodno in zavratno. V njeno sobo se je drznul, k njeni postelji je stopil in ukradel ji je poljub, ki bi ga sicer ne bil dobil nikoli. In še vedno ni hotel od nje, še se je sklanjal, da bi jo poljubil vnoč in ustne so mu govorile: "Ali mi das roko v slovo, Milena?"

Tedaj je obrnila vse moči, roke so se otajale, kri je zaključila po nji, dvignila se je in pehnila ga je od sebe, da se je opotekel.

Glavoko se je odlehnila in prsi so se ji olajšale.

Skozi okno so stali prvi zarki vstajajočega dneva, po kostanjah so se preletavali vrabci, spodaj so se odpirala vrata. Milena pa je sedela v postelji strmelja v okno, njene roke so ležale pred njo iztegnjene po obeh straneh se vedno trepete.

Ali se ji je sanjalo ali ni bilo res? Zdelo se ji je, da je čula stopinje, čemu se nekoliko oddaljil iz sobe, da jo je obletel prepričan, da so se zaplele duši za njim.

Naglo je skočila s postelje ter se začela o blazini.

"Kaj naj pomeni to, da se je vprašala polu glasno,

"Ako bi ne bila sinoči mislila nanj, bi ne bil prišel k tebi po noči", ji je odgovoril neki glas.

Stopila je k zrcalu, da bi si pogladila lase. Vselej do danes je to napravila hitro in mehanično. A danes je postala tam dalj časa ter opazovala svoj obraz v zrcalu. Vse je hotela natančneje videti, lase, čelo, oči, lica in ustna. Nasmešila se je, zablesčali so se drobni beli zobje, naredile so se jamice na licih. Nekdo ji je posepil na uho: "Čemu se ravno danes tako gledaš, ko ti prej nikdar ni prišlo na misel?"

Hitro se je obrnila stran.

Sedla je na stol ob postelji. Privzdignila je nekoliko krilo, da bi se obula. Zasvetila se je majhna bela noga do gležnjev. Zamislila se je Milena in jo je opazovala.

Toda, kaj ko bi jo kdo zdajle videl? Kaj bi si mislil? Ko bi jo videl sedaj on, kancelist?

Naglo je obula nogavice ter jih podvezala. Še hitreje so bili na nogah čevlji, dasi so se tresele roke nenavadne razburjenosti. Ne da bi se bila ozrla po sobi, je hitela doli.

Spodaj so že pospravljale dekle po sobah in po kuhinji. Na ognjišču je gorel ogenj, plamen je rdečkasto barval na stenah visoke kuhinjske posode, ki se je vsak hip zasvetila. A okoli je bilo še mračno. Skoro pa se je predurčalo. Kakor zlato so se zasvetile naenkrat šipe velikega okna nad ognjiščem, zablesčalo se je, zaiskrilo. Prvi solnčni pramen je šinil na ognjišče, za njim drugi in tretji, kmalu se je kopalo vse v morju svetlobe.

"Lep dan bo zopet danes," je dejala starejša dekla, ko je prinesla v kuhinjo vodo.

Milena je ni slišala.

"Skuhaj kavo, Tona," je dejala. "Jaz grem nekoliko na vrt, da pogledam po evetlicah."

"No, sedaj naj še to delam, ko ne vem, kje naj primem," je godrnjala Tona sama pri sebi. "Kaj neki ji je večeraj in danes? Saj ni bila nikdar takšna. Vedno je delala sama in še več, kakor je bilo nji odmerjenega dela. In sedaj tako! Ham, čudno je to, treba bo nekoliko paziti, kar samo ob sebi ni to, nekaj je moralo priti vmes."

Tona je bila izkušena ženska, mnogo je že videla na svetlu, a poleg vsega je imela še velik dar opazovanja. Takoj je videla tudi danes, da ni vse v redu, a najti ni še mogla vzroka, dasi so njene misli žvrgale semintja kot iskre. Toda kmalu bo pri njej vse jasno, to je vedela naprej, zato se je nenavadno hitro pomirila.

Milena je stopila na vrt. Na drevju, na grmovju, na evetlicah, povsod se je svetila rosa. Bleščalo se je, da je jemalo vid. Tako sočno, tako mlado je bilo vse, kar je kličilo in rastlo, da se je Milena bala dotekniti s svojo roko celo najljubše svoje ljubljence, v zatikju se skrivajoče vijolice, da ne bi jih oskrunila. Stopala je mimo njih, zamisljena in z lahko sklonjeno glavo.

A tedaj ji je zašel palček bež na koncu vrta.

"Zakaj si ga pa pehnila od sebe, ko je prišel vrti jutru tako tiho, tako neslišno v tvojo sobo? Ko je stopil k tvoji postelji in te poljubil?"

"Ali tudi ti že veš to?" se je začudila Milena. "Kaj naj bi storila drugače, ko me je tako prestrašil?"

"Ali bil je žalosten potem, to mi je povedal prijatelj masec, ki je gledal v njegovo sobo in ga videl, kako britek nasmehe mu je potem ležal okoli usten, ko se je vrnil od tebe," je odgovoril bež.

"Jeli res? Toda, kaj me to briga, saj ga še skoro ne poznam. Bogve, kdo je in odkod je, in kakšne so njegove misli!"

"Kdo da je? To že dobro ve tvoje sree, prijateljica moja. In kakšne so njegove misli? Bogve. — Čakaj, kaj pa, ako bi jih vedela prijateljica tvoja, Marica? Ali ni bila z njim pri tebi?"

Milena je obstala. Tesno ji je postalo pri srcu, in nemir se je polastil nje duše.

"Marica?"

Kakor v sanjah je ponavljala: "Marica? — Oh, pravili so mi, da je bil večeraj popoldne v mlino."

Stopala je dalje. Tedaj jo je prijel narahlo za komolec šipek, ki se je privil iz ograje, samo da se je dotaknil njene roke.

"Čemu si ga pahnila od sebe, ko se je sklonila nad tvoj obraz njegova glava?"

"Tudi ti že to veš? — Ali to so bile samo sanje, kako naj bi si bila pomagala?"

Pri teh besedah ji je postalo tako toplo, tako mehko okoli srea, hipoma je posvetil tja notri svetel žarek. Zavedala se je, jasno ji je bilo, kaj se je zgodilo z njo.

Stopila je korak dalje, naslonila je svojo glavo na vrtno lesno in se razjokala.

Od hiše so se zaslišale moške stopinje, oče Polaj je prišel iz svoje sobe ter hitel pogledati k živini. Zazehal je, ko je stopil na prag in po stari svoji navadi pogledal najprej na nebo. Zadoljen je bil s tem, kar je videl, zakaj zasvetil se je njegov obraz in pomeneal si je roke. Nato jih je sklenil na hrbtu ter žvižgaje stopal proti hlevu.

Milena se je zdrnila, hitro je potegnila z robcem preko oči ter smuknila mimo njega, da jo je komaj opazil. A ozrl se je vendar za njo in celo nekoliko časa postal. Bogve, česa se je spomnil sedaj? Ali niso morda za šipe šli mimo njega davno prošli časi ter se doteknili njegove duše? Potegnil je z roko preko oči in preko levega senca ter stopil dalje.

Ko je stopila Milena v kuhinjo in si je dala opravičiti pri ognjišču, se je Tona skrivaj ozrla nanjo. Njene oči so hotele s silo prodrati v Milenino notranjost. Toda tudi sedaj niso, mogle opaziti ničesar in Tona je jezilo, da so jo prevarile.

Milena se je zbrislal sleherni sled solza okoli oči, ki so zrle sedaj jasno in čisto, kakor bi se ne bilo zgodilo nič posebnega. Tudi svoje delo je opravljala kakor navadno. Nič ni več kazalo, da bi se bilo v njej izpremenilo.

(Dalje prihodnjič.)

MILKO VOGRIN

Novela. — Spisal dr. Stojan.

(Konec.)

Kaj ste se pa počeli pozneje, pa veste sami. Ali nič ni tako skrito, da bi ne postalo enkrat očito! Prišli ste po zvijači in nesramnih lažeh nedolžno deklico, da se je zaročila s vami. Udala se je ubožica prisiljena. A kolikor ja zveim in gospiče Olgo poznam, ne bodele vi nikdar z njo uživali srečnega življenja. Ona vas ni nikdar in vas tudi ne bode in ne more nikdar in nikoli spoštovati niti — ljubiti!

Jaz poznam Olgino nedolžno in plemenito sree. A tako se ne more nikdar družiti v srečni zakonski harmoniji s človekom, ki si je le siloma, zlobnostjo in lažni prisiljo, njeno roko, zato da uživa potem — tuje bogastvo.

Recite, ali ni to res, kar vam tu trdim! ... So li pa moje besede gola laž in obrekovanje ter vam le žalijo čast in stan, tedaj pa vstanite sami, ali pa pokličite kogar koli izmed svojih prijateljev, bodi si tudi Randiča samega, naj se bide z menoj za vašo prazno in uvidezno čast baronsko!

Tu stojim jaz, in dokler ni zadnja sraga moje žaljene krvi prelita, ne jemam in ne odstopim od svoje trditve!"

Čim dalje pa ko ga je nosil, tem bolj je postajal Vogrin živ in vesel. Prejšnja zanišljenost in nezadovoljnost je izginila iz njegove duše. Milko je bil sedaj čisti človek, kakor sem ga poznaval na Dunaju. Edino, kar ga je skrbelo, bil je le dvoboj, v katerem se še ima meriti s svojim nasprotnikom. Čudno je nezapopadno se mu je pa dozdevalo, zakaj naj on stoprav na Dunaju pri gospodu Skenovskemu zve za kraj in način napovedanega dvoboja!

Ali na ta boj stavlja je Vogrin vse svoje upanje, češ od njega je življenje njiju obojih odvisno. Zatorej se je pa tudi moj tovariš pripravil nanj, kedar koli je mogel, dobro vedoč da le tu moč in spretnost velja!

Po zadnjih bojih je bilo naše vojaško življenje postalo kaj enolično. Razven nekaj prask nismo imeli večjega boja z ustaši. V kratkem se je to bosensko okrožje pomirilo. Konec meseca septembra smo si že napravljali in iskali stalna bivališča po trgih in vaseh za prihodnjo zimo.

Kratko je bilo naše vojskovanje v Bosni. Neskončna navdušenost je vladala v naših vrstah, ko so se venčali meseca oktobra vojski za svoj trud in posebno hrobrost od venčanimi je bil tudi moj prijatelj Vogrin. Prejel je iz rok generala red železne krone tretje vrste za svoj osebni pogum in hrabrost, da je bil v Doboju bolnišnični otel iz ustaških rok!

To odlikovanje je navduševalo našega rojaka. Zdaj je prvič spoznal, da se tu ne gleda na rod in plemstvo, temveč le na osebne zasluge. Tem bolj pa ga je sedanje visoko priznavanje njegove hrabrosti veselilo ker je že pregledno občutil krivico, ki so mu jo delali v civilnem stanu, in to le vsled neopravičenih ovad in krivih nazorov o njegovem delovanju!

Ta bridka skušnja je tudi odločila Vogrinovo prihodnost. On se ni obotavljal, dati slovo svojemu prejšnjemu poklicu ter posvetiti drugemu vse svoje moči. Razglasil se je bil namreč poziv, da lahko vsak izmed rezervnih častnikov takoj za aktivnega prestopi k armadi.

Po svojem odlikovanju poprime se Vogrin te misli, ni res, on si izvoli nov poklic, dobro vedoč, da lahko človek v vsakem, tudi v vojaškem stanu, deluje v prid in korist svojemu rodu!

S tem korakom je sicer Milko ovrgetel sklep, da gre v samostan, ali on ni s tem izgubil ljubezni do svojega naroda niti pozabil uboge svoje matere in sestre.

Prestopivši k novemu poklicu postal je naš rojak samostalen. A ko so ga dne 1. novembra še povikali v nadporočnika, bil je tudi v časti in stanu enak svojemu nasprotniku, nadporočniku Bendi!

Kmalu potem pa, ko se je Bosna in Hercegovina pomirila, jeli so se vračati vojaški oddelki na zave v Avstrijo. Tudi jaz sem se pozn v zimi ločil od svojega prijatelja, ali ta pa je moral ostati v Bosni. Tam je preživel Vogrin zimo, tam je videl pomlad!

V tem času se je pa mnogokaj

izpremenilo. Nadporočnik Benda je bil prišel v pozni jeseni v veliko bolnišnico v Budapešti. Ondi je čez zimo ozdravel ter se vrnil spomladi na svojo grajščino ob Blatnem jezeru. Ker pa ni bil zadovolj svoje rane na nogi več sposoben za vojaško službo, šel je v pokoj, in zdaj se je odločil, v kratkem prevesti svoje posveto.

Tu je živel potem za se tiho in mirno. Šel ni nikamor. Tudi na Dunaj ga ni bilo. Ni si namreč več upal, nepovabilen priti Olgi in njenemu očetu pred oči. Ali pričakoval je še pa vedno, da ga bodo Skenovski sami od sebe vabili na svoj dom. A v tem se je varal naš baron.

Gospod Skenovski ni imel nikakega veselja več, da bi klical k sebi človeka, ki si je hotel na tako nesramen način pridobiti njegovo hčer in njeno doto. Zakaj oče je bil čez zimo spoznal nedolžnost in čistost svoje Olge. Sedaj pa mu je tudi na enkrat postalo očito, da ni baron Benda prav za prav po Olgi, temveč le po njeni doti hrepenel, da si z njo opomore v svojih dolgovih. In zdaj je Skenovskega le še edino to tolažilo, da se ni bil ta zlobni namen baronu posrečil, in da mu je za posojilo, t. j. že prej odstoto Olgino doto, zastavljena polovica njegovega posestva.

Gospod Skenovski se je seveda neskončno sramoval svoje kratkovidnosti, obžalujoč, da je gojil tako malo upanja do žene in lastnega otroka. Za plačilo in v zadostenje pa je prepustil zdaj Olgi, naj si sama po lastnem nagnenju in volji izbere svojega ženina. Ali nje moč mora vendar dobro in stalno službo imeti, naj si tudi ni plemenitega rodu. In ta določba je dala stoprav deklici novo življenje!

Pretekla je bila poletje, prešla je jesen, izginila zima, odkar se je ločila Olga od Vogrina. Vse ta čas ni bilo ne sluha nedeuha o Milku. A kje ga naj zdaj išče, da mu naznani svojo srečo in veselje?

Na novo je vzplamtel Olgina ljubezen. Izgubljeni upi so se ji vračali. Srečna bodočnost stjala je deklici zopet nasproti. Le edina skrb, da je še Vogrin brez službe in bolan, kaluška je njeno popolno srečo. Še večji pa je postal nje dušni nemir, ko je spomlad zvedela po dr. Sirkniku, da je bil šel Vogrin v Bosno in da se še ni vrnil nazaj. Strah in up sta torej vedno navdajala Olgino dušo.

Težko je pričakovala tedaj deklica oni čas, da se kakor lansko leto napoti z materjo v kopel Porreče. Domišljevala si je vedno, da mora na njegovem domu zvedeti kaj več o Vogrinu. ... Ali glej, čar človek najmanj pričakuje, to ga rado iznenadi! V začetku meseca maja, baš na isti dan, ko je bila lansko leto plesna veselica, dojde nenadoma k Skenovskim nadporočnik — Milko Vogrin.

Dobil je bil nekaj mesecev dopusta. Prvi njegov hod je bil do Skenovskih na Dunaj. Zakaj on je hotel in moral baronovo naročilo izpolniti. Tu izroči Olgi zaročni prstan, njenemu očetu pa odda zapечатeno pismo od nadporočnika Bende. Sam pa je radovedno način v dvoboji mu naznanja ta pričakoval, kateri kraj in kakšen list!

A kako se zavzame, ko mu čita gospod Skenovski sledeče besede iz pisma:

"Prepričan, da ne dela prisiljena zakonska zveza človeka — srečnega, vračam gospiči Olgi zaročni prstan. Zakaj jaz vem, da imam plemenitega, svoje vrste tekmeča. Krav dvoboj bi še imel sicer odločiti, kateri izmed naju obeh je vreden vaše hčere, ali jaz odstopim od te terjatve, prepuščajoč gospiči Olgi sami, naj si po lastni volji in nagnenosti izbere iz naju — svojega ženina. Kogar si ona izvoli, o tem pa naj velja, kakor da bi bil zmagal v dogovorjenem najinem dvoboju!"

Temne in nejasne so bile s prva Skenovskim te besede, ali Vogrin jim je takoj razločeval njih pomen. Dolgo je pripovedoval naš rojak o raznih bojih in dogodkih v Bosni.

Vsi so vestno in pazno sledili njegovim besedam. Osobito pa sta Olga in Rihard vsa zamačena poslušala, ko jim je Vogrin razlagal, kako je v Doboju odbil napad ustašev ter rešil z drugimi vrst tudi — barona Roberta. Naposled so mu pa vsi častitali, vzlasti pa gospod Skenovski in gospa, na njegovem odlikovanju iz srečnega, naj mu novi poklice in stan prave veselja in sreče prinese, kakor jo je užival do sedaj!

Pozno v noči se je še le poslovil na taor hufspaur na os fupz iv anpooj anpfoisoz po ulisoA ti. Ve sepomlajen in navdušen ločil se je ta večer od svoje Olge.

Jaz pa nisem več let potem svojega prijatelja, odkar sem ga bil zapustil v Bosni. Še letos o velikih počitnicah, ko sem zopej potoval po Koroškem, snidem se z njim. Krasno Vrbsko jezero me je vabilo k sebi. Jaz izstopim v Porčah na slovenska tla, in tu me sprejme nekdanji šolski tovariš in prijatelj dr. Sirknik. In zdaj si ne morem kaj, da bi si ne ogledal vile Skenovske, o kateri mi je Vogrin daleč tam doli v Bosni toliko pripovedoval!

In glej, ko pridem do vrtnih vrat, vidim že od daleč, da ni gre nasproti prijatelj Milko. Nato me pelje na krasni vrt, in ondaj me predstavi svoji blagi ženi Olgi. Roy Skenovski, ki je ravno igrala s evetočim dveletnim svojim sinčkom. In tu smo potem oživljali spomine na pretekla časa, občudajoč krasoto svoje domovine, a nad nami je plaval angel miru in zakonske sreče!

MATI DVEH OTROK UMORJENA.

Cleveland, O. — Mrs. Elsie Kleinbring, nočno prodajalko v prodajalni smodk in mater dveh otrok, so našli umorjeno na polju vzhodno od mesta. Brisača, ovita okoli njenega vratu, pripoveduje, da je bila zadavljena. Žena je delala zvečer kot ponavadi. Po končanem delu se je vrnila domov. O blasti sodijo, da jo je napadel neznan zločinec, ko je čakala na voz ulične železnice.

Kleinbringova je stara 24 let, njen soprog dela ponoči.

Kupite liberti bond in pomagajte, da pride čimprej zmaga in mir.

Potrebuemo: — dekle za splošno hišno delo. Za navadno kuharico. Plača je \$10. tedensko. Zglašite se na: 5541 Hays St., Pittsburgh, Pa. (x) Oct. 1., 3, 4.

PRODAJALEC.

Energičen in izobražen mož, veče več jezikov, ki ima znanje v uslužbeni v jeklarnah in na velikih ladjah lahko naredi velike dohodke in trajno službo. Vprašajte na: 207 NATIONAL BANK BLDG. Fourth Ave & Wood Str. PITTSBURGH, PA.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se stiznjaš z njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V salogi imam vse za vsakdanje potrebe ne po smerni cen.

ANTON KORNIC, Harrisburg, Pa.

Izkušeno rudarje, potrebuemo za delo pri Miller Coal Co., Miller Shaft, Portage, Pa.

Premog je 42 palcev visok. Ni plina. Dobra streha in tlak. Portage, Pa. je izvrstno mesto z 6000 prebivalci poleg Pennsylvanija železnice, okrog 15 milj od Johnstowna. Tu so cerkve, šole in druga zabavališča. Dobre prodajalne po zmerenih cenah.

Naši delavci so zadovoljni in dobro zaslužijo. Pišite za nadaljnja pojasnila ali pa se osebno oglašite pri Mr. Buckwalter, Superintendentu v Portage, Pa., ali pa v U. S. Employment Service, 213 Market St., Johnstown, Pa.

Rudarje potrebuemo.

CREIGHTON COAL WORKS, CREIGHTON, PA.

7 do 8 devljev visok premog. Dobra streha in tlak. Odprta svetilke za rabijo. Delo s pikom in strojem. Dobra plača. Zelo enostavno in varno delo. 24 do 32 ura teden. Tu so cerkve in šole. V Creighton, Pa. je lepo rudarsko mesto poleg Pennsylvanija železnice, le 20 milj od mesta Pittsburgh, Pa. ob Allegheny reki. Dobra zalezišča in poštena zveza. Naši delavci dobro zaslužijo in so zadovoljni.

Zahteve se pri U. S. EMPLOYMENT SERVICE v PITTSBURGH, PA. ali pa pišite za nadaljnja pojasnila na:

MR. CHARLES E. CRAIG, Superintendent, CREIGHTON, PA.